

Obsah

Úvod 7

O BÁSNICKEJ METAFORE, O JEJ DRUHOCH 9

O básnickej metafore, o jej druhoch 11

Explicitná a implicitná metafora 12 ■ Revitalizácia lexikalizovanej metafory 13 ■ Metaforická revitalizácia frazémy 14 ■ Zmyslová metafora 14 ■ Intelektuálna metafora 17 ■ Metafora zo všeobecného významového hľadiska 20 ■ Metafora založená na zmene skupenstva 24 ■ Metafora so zvýšenou tenzívnosťou 25 ■ Metafora z gramatického hľadiska 25 ■ Metafora a slovtvorba 28 ■ Metafora a zvuková organizácia 29 ■ Jednoduchá a zložená metafora 30 ■ Realizovaná metafora 30 ■ Perifrása 31 ■ Metonymia, synekdocha, detail 32 ■ Symbol 35 ■ Obraznosť a metafora z hľadiska literárnych období a smerov 37 ■

REFLEXIE SLOVENSKEJ POÉZIE, ESEJISTIKY A KRITIKY 39

Interpretácia básní Jána Stacha *Číhanie*, *Svadobná cesta* a *Šťvanec* 41

Interpretácia básne Miroslava Válka *Len tak* 66

Interpretácia troch básní Miroslava Válka z druhej polovice šesťdesiatych rokov 74

Zimoviská a *Listové tajomstvá* Jozefa Mihalkoviča 84

O Rúfusovej obraznosti 101

Bolestné trvanie na ozajstnosti a prosba o ňu. O dvoch básňach Jána Švantnera 114

Andraščíkove eseje 125

Dobrý duch literárnej kritiky Albín Bagin 130

REFLEXIE INONÁRODNEJ POÉZIE 133

O poézii španielskeho baroka 135

Lorcove *Cigánske romance* 142

Poézia ako potvrdzovanie života 150

Borges básnik 154

Jan Skácel, jeho slovenská recepcia 157

Lyrika bolestnej stigmaticosti a fascinujúcej prvotnosti 163

Ticho a mlčanie 163 ■ Slovo, jazyk 164 ■ Interpersonálne vzťahy, vzťah k prírode 165 ■

Vzťah poézie a výtvarného umenia, abstrakcia, suprematizmus, vzťah poézie a hudby, žánrový synkretizmus 166 ■ Teória poézie, estetika, výdobytky ruskej avantgardy, voľný verš 170 ■

Slovenská a česká recepcia 172 ■

REFLEXIE BÁSNICKÉHO PREKLADU 175

Preklad ako interpretačné umenie 177

O troch slovenských prekladoch Danteho *Pekla* 213

O poézii v Revue svetovej literatúry 181

Poetologická kompetencia prekladateľa poézie 202

Jazyková, poetologická a básnická kompetencia prekladateľa poézie 202 ■ Romanca, letrilla, lýra, silva, glosa 202 ■ Zvuková organizácia básne 203 ■ Rytmické variácie 203 ■ Synalefa 204 ■ Ženské rýmy v sonete 204 ■ Obraznosť 205 ■ Konceptizmus 205 ■ Ateliér básnického prekladu 205 ■

Slovenská recepcia *Cigánskych romancí* Federica Garcíu Lorcu 207

Báseň Federica Garcíu Lorcu *Gitara* a jej preklad 214

Zvuková organizácia básne 217 ■ Rytmus 218 ■ Asonancia 221 ■ Eufonická výstavba, opakovanie slov, eufonické kritérium pri voľbe slova 223 ■ Metaforika 224 ■

Preklad poézie z málo rozšíreného jazyka, prekladová metóda 226

The Shaping of a Poem, the Shaping of Meaning 233

Literatúra 242

Menný register 254

Bibliografická poznámka 258